

BE-A0514_115384_114076_DUT

**Oombergen / J. Verschaeren - In: Inventarissen
van archieven van kerkfabrieken (Oud Regiem),
deel I, p. 227.**

**Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium**

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Aanwijzingen voor het gebruik.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	6
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN	7
Kerkfabriek en parochie Sint-Martinus te Oombergen.....	7
I. Stukken uit het Rijksarchief te Ronse.....	7
A. Rekenplichtigheid.....	7
B. Goederen en inkomsten.....	7
1. Kerk.....	7
2. Pastoor.....	7
C. Processen.....	7
D. Testamenten en misstichtingen.....	8
E. Armentafel.....	8
II. Aanwinst 2015/99.....	8

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Oombergen. Oud kerkarchief

Periode:

15de eeuw - 2004

Archiefbloknummer:

BE-A0514.390R

Omvang:

- Laatste inventarisnummer: 18
- Omvang geklasseerd: .19 m

Archiefbewaarplaats:

Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:

Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden

Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795

Broederschap van de Gedurige Aanbidding in de Sint-Martinusparochie te Oombergen,
Tweede helft 19de - 1e helft 20e eeuw

Broederschap van de Heilige Scapulier in de Sint-Martinusparochie te Oombergen, (Ca.
1550) 1639-1959

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Het archief is grotendeels ouder dan 100 jaar en bijgevolg openbaar. De raadpleging is vrij. Voor de raadpleging van stukken jonger dan 100 jaar dient toestemming te worden gevraagd aan de voorzitter van de kerkfabriek.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad op 23 september 2011, onder voorbehoud van herziening.

AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK

De aanwezige archiefstukken in dit bestand werden gedetailleerd beschreven. De documenten kunnen worden aangevraagd door het opgeven van het nummer van de toegang (vermeld op het titelblad en in de rechterbovenhoek van elke bladzijde), namelijk PAR225, en het bestandsdeelnummer dat wordt aangetroffen links voor elke archiefbeschrijving.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Kerkfabriek en parochie Sint-Martinus te Oombergen.

GESCHIEDENIS

De Sint-Martinusparochie van Oombergen, deelgemeente van Zottegem, wordt voor de eerste maal vermeld in een oorkonde van 1147. Dan schenkt Nicolaas, bisschop van Kamerijk, de kerken van Oombergen, Herzele en Ressegem aan de benedictijnenabdij van Saint-Ghislain (Bergen). Vermoedelijk was er toen een zaalkerkje aanwezig met een apsis dat als koor dienst deed. Op een plan dat architect Valentin Vaerwyck in 1908 maakte is het schip van dat kerkje nog goed zichtbaar. Zeer waarschijnlijk werd dit ca 1400 uitgebreid met een stevige westtoren in Balegemse steen, voorzien van een traptorentje. Tijdens de godsdienstoorlogen van het einde van de 16de eeuw werd ook de kerk zwaar verwoest. Pas in 1608 werd het schip heropgebouwd en met stro gedekt. Vermoedelijk in 1640 breidde men het koor uit en bouwde men er een kruisbeuk bij. Hiervoor betaalden Gaspar D'Amman en Joanna Lancals 800 gulden. Die schenking werd door een stenen oorkonde in de voorgevel van de kerk bevestigd. Kort nadien werd de kerk eindelijk met schaliën bedekt. Het koor werd in 1701 nogmaals uitgebreid. De gedenksteen van die verbouwing zit in de noordermuur en is half bedekt door de later aangebouwde sacristie. In 1790 kreeg de kerk een nieuwe marmeren vloer.

Een eerste grote restauratie gebeurde in de periode 1882-1891 en stond onder de leiding van architect F. Mommens uit Ledeberg. In 1908 tekende Valentin Vaerwyck, een architect uit Gent, aan de noordzijde een tweede sacristie. Bouwaannemer was Camille de Naeyer uit Munkzwalm.

In de nacht van 7 op 8 april 1919, na werken aan het dak, brak een zware brand uit. Het hele kerkinterieur (meubilair, schilderijen, stoelen, orgel, doksaal) ging in de vlammen op. De inhoud van de sacristie werd grotendeels gered omdat helpers een gat in het dak hadden gekapt. Tot op dat ogenblik was de kerk nog steeds éénbeukig, maar bij de heropbouw, onder leiding van de voornoemde Vaerwyck, besliste de kerkfabriek er twee kleine zijbeuken bij te bouwen. De aannemer was L. Hermans-Paerwijck uit Aalst. Een nieuwe klok werd door de Brussels-Leuvense firma O. Michaux gegoten. De altaren, de preekstoel, de biechtstoelen, de calvarie en de communiebank werden door architect Vaerwyck getekend en werden uitgevoerd door Jean-Baptist Engelen, een beeldhouwer die in 1925 nog in Hillegem woonde en anno 1926 verhuisde naar Herent en Wespelare (Haacht). Alle stukken werden in Euville-steen gebeiteld. In 1949 werd de kerk gedeeltelijk geklasseerd. Restauraties aan de kerk vonden nog plaats in 1949-1954 en 1964-1971, telkens onder leiding van architect A. Bressers uit Gent.

In 1668 kocht de pastoor grond aan voor de bouw van een eigen pastorie. In de huidige gevel staat evenwel de datum genoteerd van 1731. Oorspronkelijk was dit een gebouw

zonder verdieping. Gelijktijdig met de grote verbouwingen van de kerk plaatste men er in 1882-1884 een verdieping bij.

ARCHIEF

Het modern kerkarchief is vrij goed bewaard en bevat de voornaamste dossiers van de verbouwingen. Er is weinig oud archief bewaard gebleven.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

KERKFABRIEK EN PAROCHIE SINT-MARTINUS TE OOMBERGEN

I. STUKKEN UIT HET RIJKSARCHIEF TE RONSE

- 1** A. REKENPLICHTIGHEID
Kerkrekening. 1797-1799
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 katern
- B. GOEDEREN EN INKOMSTEN
- 2** 1. *KERK*
Voorwaarden tot verpachting van kerk- en armengoederen. 1791
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 katern
- 3** Voorwaarden tot verpachting van de tienden, uittreksel. 1755
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 katern
- 4** Verkoop door Carel Franck aan Pieter Merchier van een woonhuis met erf, groot 38 roeden, op cijnsgrond van de kerk. 1755
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 stuk
- 5** 2. *PASTOOR*
Verkoping, door Gillis Boenbeque, houder ten sterfhuize van zijn echtgenote Joosijne Plahier, aan F. Walrans, pastoor te Oombergen van een huis met erf. 1668
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 oorkonde
- 6** C. PROCESSEN
Bemiddeling door de aartsbisschop van Mechelen in een betwisting nopens de novale tienden tussen de pastoor en de heer van Oombergen. 1634
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
1 oorkonde

D. TESTAMENTEN EN MISSTICHTINGEN

- 7** Testament van c. van den Veegaten, pastoor van O. 1766
1 katern
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden

E. ARMENTAFEL

- 8** Armenrekening. 1776-1778
1 katern
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795

- 9** Armenrekening. 1794-1796
1 katern
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795

- 10** Obituarium van de kerk, katsereel van de pastoorstiende. 15de eeuw
1 katern
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden

II. AANWINST 2015/99

- 11** Verzamelregister, met onder meer een ledenlijst van de broederschap van de H. Scapulier (1639-1959), een ledenlijst van de broederschap van de Gedurige Aanbidding met lijsten van eerste en plechtige communicanten (1833-1938, 1962-2004) en diverse communicantenlijsten (1813, 1901, 1900-1917). 1639-2004
1 deel
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
Broederschap van de Heilige Scapulier in de Sint-Martinusparochie te Oombergen, [Ca. 1550] 1639-1959
Broederschap van de Gedurige Aanbidding in de Sint-Martinusparochie te Oombergen, Tweede helft 19de - 1e helft 20e eeuw

- 12** Legger van renten van achtereenvolgens de kerk en de armendis, met daarin opgenomen een uittreksel uit het testament van Marie Florence Damman, vrouw van Oombergen, en een uittreksel uit een legger van renten van de burggraaf van Oombergen. 1704-1734
1 deel
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden

- 13** Lijst van kerk-, armen- en pastoorsgoederen, opgesteld ter voldoening aan de ordonnantie van 28 september 1753 betreffende de amortisatie van goederen. 19 maart 1754
1 katern
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden

-
- 14** Aflaatbrief. 29 april 1754 1 stuk
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
- 15** Lijst van gedoopten te Oombergen, met opsomming van voorna(a)m(en),
ouders en peter en meter of getuigen. 25 september 1764 - 19 juli 1796 1 katern
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
- 16** Armenrekening. 1785-1790 1 katern
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795
- 17** Stukken, hoofdzakelijk aantekeningen betreffende renten van de kerk en/of
de armendis. 18de eeuw - 1808 en s.d. 1 omslag
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden
Armentafel van Oombergen, 13de eeuw - 1795
- 18** Aantekeningen betreffende verschillende grafstenen in de kerk van
Oombergen. 18de eeuw (20ste eeuw) en s.d. 1 omslag
Sint-Martinusparochie te Oombergen, 12de eeuw - heden